

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

2014 dccc 4

RHAN 10

CWYNION, SYLWADAU A GWASANAETHAU EIRIOLI

PENNOD 1

CWYNION A SYLWADAU AM WASANAETHAU CYMDEITHASOL

171 Cwynion ynghylch gwasanaethau cymdeithasol

- (1) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch ystyried cwynion ynghylch—
 - (a) y modd y mae awdurdod lleol yn cyflawni ei swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol;
 - (b) y gwasanaethau sy'n cael eu darparu gan berson arall yn unol â threfniadau a wnaed gan awdurdod lleol wrth gyflawni'r swyddogaethau hynny;
 - (c) y gwasanaethau sy'n cael eu darparu gan awdurdod lleol neu berson arall yn unol â threfniadau a wnaed gan yr awdurdod o dan adran 33 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 neu adran 75 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006 mewn perthynas â swyddogaethau corff GIG (o fewn ystyr "NHS body" yn yr adran berthnasol) i'r graddau y maent yn arferadwy o ran Cymru.
- (2) Caiff y rheoliadau ddarparu bod cwyn yn cael ei hystyried gan un neu fwy o'r canlynol—
 - (a) yr awdurdod lleol y gwneir y gwyn amdano mewn cysylltiad â'i swyddogaethau;
 - (b) panel annibynnol a sefydlwyd o dan y rheoliadau;
 - (c) unrhyw berson neu gorff arall ac eithrio un o Weinidogion y Goron.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (3) Caiff y rheoliadau ddarparu bod cwyn neu unrhyw fater arall a godir gan y gŵyn—
- yn cael ei chyfeirio neu ei gyfeirio at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (“yr Ombwdsmon”) er mwyn i'r Ombwdsmon ystyried p'un a yw'n mynd i ymchwilio i'r gŵyn neu'r mater o dan [F¹Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019] (ac yn cael ei thrin neu ei drin fel cwyn a gyfeiriwyd yn briodol o dan [F²adran 3(3)] o'r Ddeddf honno);
 - yn cael ei chyfeirio neu ei gyfeirio at unrhyw berson neu gorff arall er mwyn i'r person neu'r corff hwnnw ystyried p'un a yw am gymryd unrhyw gamau nad ydynt yn rhai sydd i'w cymryd o dan y rheoliadau.
- (4) Ond ni chaiff y rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch cwynion y gellir eu hystyried yn sylwadau o dan adran 174 neu 176.

Diwygiadau Testunol

- F1** Geiriau yn a. 171(3)(a) wedi eu hamnewid (23.7.2019) gan [Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus \(Cymru\) 2019 \(anaw 3\), a. 77\(1\), Atod. 5 para. 26\(a\)](#); O.S. 2019/1096, rhl. 2
- F2** Geiriau yn a. 171(3)(a) wedi eu hamnewid (23.7.2019) gan [Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus \(Cymru\) 2019 \(anaw 3\), a. 77\(1\), Atod. 5 para. 26\(b\)](#); O.S. 2019/1096, rhl. 2

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** A. 171 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 199\(2\)](#)
- I2** A. 171 mewn grym ar 6.4.2016 gan [O.S. 2016/412, ergl. 2](#) (ynghyd ag [ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2](#))

172 Cwynion ynghylch gwasanaethau cymdeithasol: materion atodol

- (1) Mae'r canlynol yn enghreifftiau pellach o'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud mewn rheoliadau o dan adran 171.
- (2) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch—
- y personau a gaiff wneud cwyn;
 - y cwynion y caniateir, neu na chaniateir, iddynt gael eu gwneud;
 - y personau y caniateir gwneud cwynion iddynt;
 - y cwynion nad oes angen iddynt gael eu hystyried;
 - y cyfnod y mae'n rhaid gwneud unrhyw gwynion ynddo;
 - y weithdrefn sydd i'w dilyn wrth wneud ac ystyried cwyn;
 - materion sydd wedi eu heithrio rhag cael eu hystyried;
 - llunio adroddiad neu argymhellion ynghylch cwyn;
 - y camau gweithredu sydd i'w cymryd o ganlyniad i gŵyn.
- (3) Caiff y rheoliadau—
- ei gwneud yn ofynnol i berson neu gorff y gwneir cwyn amdano i wneud taliad mewn perthynas ag ystyried y gŵyn o dan y rheoliadau,
 - ei gwneud yn ofynnol bod taliad o'r math hwnnw—
 - yn cael ei wneud i berson neu gorff a bennir yn y rheoliadau, a
 - yn swm a bennir yn y rheoliadau, neu a gyfrifir neu a ddyfernir o dan y rheoliadau, ac

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (c) ei gwneud yn ofynnol i banel annibynnol adolygu'r swm y gellir ei godi o dan baragraff (a) mewn achos penodol ac, os yw hynny'n briodol ym marn y panel, rhoi swm llai yn ei le.
- (4) Caiff y rheoliadau ei gwneud yn ofynnol i berson neu gorff sy'n ystyried cwynion o dan y rheoliadau i roi cyhoeddusrwydd i'r gweithdrefnau sydd i'w dilyn o dan y rheoliadau.
- (5) Caiff y rheoliadau hefyd—
- (a) darparu bod gwahanol rannau o gŵyn neu agweddau gwahanol arni yn cael eu trin yn wahanol;
- (b) ei gwneud yn ofynnol bod gwybodaeth neu ddogfennau yn cael eu dangos er mwyn galluogi cwyn i gael ei hystyried yn briodol;
- (c) awdurdodi bod gwybodaeth neu ddogfennau sy'n berthnasol i gŵyn yn cael eu datgelu i berson neu gorff sy'n ystyried cwyn o dan y rheoliadau neu y mae cwyn wedi ei chyfeirio ato (er gwaethaf unrhyw reol cyfraith gyffredin a fyddai, fel arall, yn gwahardd y datgeliad neu'n cyfyngu arno).
- (6) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch cwynion sy'n codi materion sydd i'w hystyried o dan y rheoliadau a materion sydd i'w hystyried o dan weithdrefnau cwyno statudol eraill; gan gynnwys (ymhlith pethau eraill) darpariaeth i—
- (a) galluogi cwyn o'r fath i gael ei gwneud o dan y rheoliadau, a
- (b) sicrhau bod materion sydd i'w hystyried o dan weithdrefnau cwyno statudol eraill yn cael eu trin fel pe baent yn faterion a godwyd mewn cwyn a wnaed o dan y gweithdrefnau priodol.
- (7) Yn is-adran (6) ystyr "gweithdrefnau cwyno statudol" yw gweithdrefnau a sefydlwyd gan neu o dan ddeddfiad o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 172 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I4 A. 172 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag **ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2**)

173 Cynhorthwy i achwynwyr

- (1) Caiff rheoliadau ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol—
- (a) gwneud trefniadau i roi cynhorthwy (ar ffurf cynrychiolaeth neu fel arall) i bersonau sy'n gwneud, neu'n bwriadu gwneud, cwyn o dan reoliadau a wnaed o dan adran 171, a
- (b) rhoi cyhoeddusrwydd i'r trefniadau ar gyfer darparu'r cynhorthwy hwnnw.
- (2) Caiff y rheoliadau, er enghraifft, wneud darpariaeth ynghylch—
- (a) y personau y mae'n rhaid darparu cynhorthwy iddynt;
- (b) y math o gynhorthwy y mae'n rhaid ei ddarparu i'r personau hynny;
- (c) y personau y caniateir i'r cynhorthwy hwnnw gael ei ddarparu ganddynt;
- (d) y cam neu'r camau wrth ystyried cwyn y mae'n rhaid darparu cynhorthwy mewn perthynas ag ef neu hwy;
- (e) y math o gyhoeddusrwydd y mae'n rhaid ei roi i'r trefniadau ar gyfer darparu'r cynhorthwy hwnnw.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** A. 173 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**
I6 A. 173 mewn grym ar 6.4.2016 gan **O.S. 2016/412**, **ergl. 2** (ynghyd ag **ergl. 4**, **Atod. 1**, **Atod. 2**)

174 Sylwadau sy'n ymwneud â phlant penodol etc

- (1) Rhaid i awdurdod lleol sefydlu gweithdrefn ar gyfer ystyried y canlynol—
- sylwadau (gan gynnwys cwynion) a wneir i'r awdurdod gan berson y mae is-adran (3) yn gymwys iddo ynghylch y modd y mae'n cyflawni swyddogaeth gymhwysol mewn perthynas â phlentyn sy'n derbyn gofal ganddo, neu blentyn nad yw'n derbyn gofal ganddo ond y gall fod arno anghenion am ofal a chymorth;
 - sylwadau (gan gynnwys cwynion) a wneir i'r awdurdod gan berson y mae is-adran (4) yn gymwys iddo ynghylch y modd y mae'n cyflawni swyddogaethau o dan adran 14F o Ddeddf Plant 1989 (gwasanaethau cynnal gwarcheidiaeth arbennig) sydd wedi eu pennu mewn rheoliadau;
 - sylwadau (gan gynnwys cwynion) a wneir i'r awdurdod gan berson y mae is-adran (5) yn gymwys iddo ynghylch y modd y mae'n cyflawni swyddogaethau o dan Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 sydd wedi eu pennu mewn rheoliadau.
- (2) Mae'r canlynol yn swyddogaethau cymhwysol at ddibenion is-adran (1)(a)—
- swyddogaethau sy'n arferadwy mewn perthynas â phlentyn o dan Rannau 3 i 6 (ac eithrio swyddogaethau sy'n arferadwy mewn perthynas â phlentyn fel gofalwr);
 - swyddogaethau sy'n arferadwy mewn perthynas â phlentyn o dan Ran 7;
 - swyddogaethau o dan Ran 4 neu Ran 5 o Ddeddf Plant 1989 sydd wedi eu pennu mewn rheoliadau.
- (3) Mae'r is-adran hon (sy'n ymwneud â sylwadau ynghylch cyflawni swyddogaethau cymhwysol) yn gymwys i'r canlynol—
- y plentyn sy'n derbyn gofal gan awdurdod lleol, neu'r plentyn nad yw'n derbyn gofal ganddo ond y gall fod arno anghenion am ofal a chymorth;
 - rhiant y plentyn;
 - person nad yw'n rhiant i'r plentyn ond sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn;
 - rhiant maeth awdurdod lleol y lleolir y plentyn gydag ef o dan adran 81(5);
 - darpar fabwysiad y lleolir y plentyn gydag ef o dan adran 81(11);
 - unrhyw berson arall y mae'r awdurdod lleol yn ystyried bod ganddo ddiddordeb digonol yn lles y plentyn i gyfiawnhau bod ei sylwadau yn cael eu hystyried gan yr awdurdod.
- (4) Mae'r is-adran hon (sy'n ymwneud â sylwadau am gyflawni swyddogaethau penodedig o dan adran 14F o Ddeddf Plant 1989) yn gymwys i'r canlynol—
- plentyn y mae gorchymyn gwarcheidiaeth arbennig mewn grym mewn perthynas ag ef;
 - gwarcheidwad arbennig neu riant y plentyn;
 - person sydd wedi gwneud cais am asesiad o dan adran 14F(3) neu (4) o Ddeddf Plant 1989;

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (d) unrhyw berson arall y mae'r awdurdod lleol yn ystyried bod ganddo ddiddordeb digonol yn lles y plentyn i gyfiawnhau bod ei sylwadau yn cael eu hystyried gan yr awdurdod.
- (5) Mae'r is-adran hon (sy'n ymwneud â sylwadau am y modd y mae swyddogaethau penodedig yn cael eu cyflawni o dan Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002) yn gymwys i'r canlynol—
- (a) person a grybwyllwyd yn adran 3(1) o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 (y personau hynny y gwneir darpariaeth ar gyfer eu hanghenion gan y Gwasanaeth Mabwysiadu) ac unrhyw berson arall y mae trefniadau ar gyfer darparu gwasanaethau mabwysiadu (o fewn ystyr “adoption services” yn y Ddeddf honno) yn ei rychwantu;
- (b) unrhyw berson arall y mae'r awdurdod yn barnu bod ganddo ddiddordeb digonol mewn plentyn sydd wedi ei fabwysiadu neu a allai gael ei fabwysiadu i gyfiawnhau bod ei sylwadau yn cael eu hystyried gan yr awdurdod.
- (6) Rhaid i awdurdod lleol sicrhau (yn ddarostyngedig i is-adran (8)) fod y weithdrefn y mae'n ei sefydlu at ddibenion yr adran hon yn sicrhau bod o leiaf un person nad yw'n aelod o'r awdurdod lleol nac yn swyddog iddo yn cymryd rhan yn y camau a ganlyn—
- (a) ystyried unrhyw sylw y mae'r adran hon yn gymwys iddo, a
- (b) unrhyw drafodaethau sy'n cael eu cynnal gan yr awdurdod am y camau sydd i'w cymryd, o ganlyniad i'r ystyried hwnnw, mewn perthynas â'r person y mae'r sylw yn ymwneud ag ef.
- (7) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth bellach am y weithdrefn y mae'n rhaid ei sefydlu at ddibenion yr adran hon.
- (8) Caiff y rheoliadau ddarparu (ymhlith pethau eraill) nad yw is-adran (6) yn gymwys mewn perthynas ag ystyried neu drafod sy'n digwydd er mwyn datrys yn anffurfiol y materion a godwyd mewn sylw.
- (9) Rhaid i awdurdod lleol roi cyhoeddusrwydd i'r weithdrefn y mae'n ei sefydlu at ddibenion yr adran hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 174 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 199\(2\)](#)

I8 A. 174 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, [ergl. 2](#) (ynghyd ag [ergl. 4](#), [Atod. 1](#), [Atod. 2](#))

175 Sylwadau sy'n ymwneud â phlant penodol etc: darpariaeth bellach

- (1) Rhaid i awdurdod lleol, wrth iddo roi ystyriaeth i sylwadau y mae adran 174 yn gymwys iddynt, gydymffurfio â gofynion a osodwyd gan neu o dan is-adrannau (6) i (8) o'r adran honno.
- (2) Caiff rheoliadau ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol fonitro'r camau y maent wedi eu cymryd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r gofynion hynny.
- (3) Caiff rheoliadau osod terfynau amser ar gyflwyno sylwadau y mae adran 174 yn gymwys iddynt.
- (4) Pan fo sylw wedi ei ystyried o dan weithdrefn a sefydlwyd at ddibenion adran 174, rhaid i awdurdod lleol—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (a) rhoi sylw i ganfyddiadau'r personau a roddodd ystyriaeth i'r sylw, a
 - (b) cymryd unrhyw gamau sy'n rhesymol ymarferol i hysbysu (yn ysgrifenedig) y personau a grybwyllir yn is-adran (5) am benderfyniad yr awdurdod a'i resymau dros wneud y penderfyniad hwnnw ac am unrhyw gamau gweithredu y mae wedi eu cymryd neu y mae'n bwriadu eu cymryd.
- (5) Y personau hynny yw—
- (a) y person a gyflwynodd y sylw,
 - (b) y person y mae'r sylw yn ymwneud ag ef (os yw'n wahanol), ac
 - (c) unrhyw berson arall y mae'n ymddangos i'r awdurdod yr effeithir arno yn ôl pob tebyg.
- (6) Pan fo'r person a grybwyllir yn is-adran (5)(b) neu (c) yn blentyn, dim ond pan fo'r awdurdod lleol o'r farn bod gan y plentyn ddealltwriaeth ddigonol y mae'r ddyletswydd o dan is-adran (4)(b) yn gymwys.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 A. 175 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 199\(2\)](#)

I10 A. 175 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, [ergl. 2](#) (ynghyd ag [ergl. 4](#), [Atod. 1](#), [Atod. 2](#))

176 Sylwadau sy'n ymwneud â phlant a fu gynt yn derbyn gofal etc

- (1) Rhaid i awdurdod lleol sefydlu gweithdrefn ar gyfer ystyried sylwadau (gan gynnwys cwynion) a gyflwynir iddo gan bersonau y mae is-adran (2) yn gymwys iddynt ynghylch cyflawni ei swyddogaethau o dan Rannau 3 i 7 mewn perthynas â'r personau hynny.
- (2) Mae'r is-adran hon yn gymwys i—
- (a) personau ifanc categori 2;
 - (b) personau ifanc categori 3;
 - (c) personau ifanc categori 4;
 - (d) personau ifanc categori 5;
 - (e) personau ifanc categori 6;
 - (f) personau o dan 25 oed, a fyddai, pe baent o dan 21 oed—
 - (i) yn bersonau ifanc categori 5, neu
 - (ii) yn bersonau ifanc categori 6 sy'n dod o fewn y categori hwnnw yn rhinwedd adran 104(3)(a).
- (3) Caiff rheoliadau osod—
- (a) gofynion mewn perthynas â'r weithdrefn y mae'n rhaid ei sefydlu;
 - (b) terfynau amser ar gyfer cyflwyno sylwadau y mae'r weithdrefn yn gymwys iddynt.
- (4) Rhaid i awdurdod lleol—
- (a) rhoi cyhoeddusrwydd i'r weithdrefn y mae'n ei sefydlu at ddibenion yr adran hon;
 - (b) cydymffurfio ag unrhyw ofynion a osodwyd o dan is-adran (3)(a) wrth roi ystyriaeth i sylwadau y mae'r adran hon yn gymwys iddynt.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a vnaed yn ymddangos yn y cymwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (5) Yn yr adran hon mae i “person ifanc categori 2”, “person ifanc categori 3”, “person ifanc categori 4”, “person ifanc categori 5” a “person ifanc categori 6” yr ystyr a roddir gan adran 104.

Gwybodaeth Cychwyn

- I11** A. 176 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 199\(2\)](#)
I12 A. 176 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, [ergl. 2](#) (ynghyd ag [ergl. 4](#), [Atod. 1](#), [Atod. 2](#))

177 Rhoi ystyriaeth bellach i sylwadau

- (1) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer rhoi ystyriaeth bellach i sylwadau (gan gynnwys cwynion) sy'n dod o fewn adran 174 neu 176.
- (2) Caiff y rheoliadau, er enghraifft, wneud darpariaeth—
- ar gyfer rhoi ystyriaeth bellach i sylw gan banel annibynnol a sefydlwyd o dan y rheoliadau;
 - ynghylch y weithdrefn sydd i'w dilyn wrth roi ystyriaeth bellach i sylw;
 - ar gyfer cyflwyno argymhellion ynghylch y camau gweithredu sydd i'w cymryd o ganlyniad i roi ystyriaeth bellach i sylw;
 - ynghylch llunio adroddiadau am roi ystyriaeth bellach i sylw;
 - ynghylch y camau gweithredu sydd i'w cymryd gan yr awdurdod lleol o dan sylw o ganlyniad i roi ystyriaeth bellach i sylw;
 - bod sylw yn cael ei gyfeirio yn ôl at yr awdurdod lleol o dan sylw er mwyn i'r awdurdod ei ailystyried.
- (3) Caiff y rheoliadau—
- ei gwneud yn ofynnol bod taliad yn cael ei wneud, mewn perthynas â'r ystyriaeth bellach a roddir i sylw, gan awdurdod lleol y mae'r sylw wedi ei wneud amdano mewn cysylltiad â'i swyddogaethau;
 - ei gwneud yn ofynnol bod y taliad—
 - yn cael ei wneud i berson neu gorff a bennir yn y rheoliadau, a
 - yn swm a bennir yn y rheoliadau, neu'n un a gyfrifir neu a ddyfernir oddi tanynt;
 - ei gwneud yn ofynnol i banel annibynnol adolygu'r swm y gellir ei godi o dan baragraff (a) mewn achos penodol a rhoi, os gwêl y panel yn dda, swm llai yn ei le;
 - darparu bod gwahanol rannau o sylw neu agweddau gwahanol arno yn cael eu trin yn wahanol;
 - ei gwneud yn ofynnol bod gwybodaeth neu ddogfennau yn cael eu dangos er mwyn galluogi sylw i gael ei ystyried yn briodol;
 - awdurdodi bod gwybodaeth neu ddogfennau sy'n berthnasol i sylw yn cael ei datgelu neu eu datgelu i berson neu gorff sy'n rhoi ystyriaeth bellach i sylw o dan y rheoliadau (er gwaethaf unrhyw reol cyfraith gyffredin a fyddai, fel arall, yn gwahardd y datgeliad neu'n cyfyngu arno).
- (4) Caiff y rheoliadau ddarparu hefyd bod sylw neu unrhyw fater a godir gan sylw—
- yn cael ei gyfeirio at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (“yr Ombwdsmon”) er mwyn i'r Ombwdsmon ystyried p'un a yw'n mynd i ymchwilio i'r sylw neu'r mater o dan ^{F3}Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

Cyhoeddus (Cymru) 2019] (ac yn cael ei drin gan yr Ombwdsmon fel cwyn a gyfeiriwyd yn briodol o dan [F⁴adran 3(3)] o'r Ddeddf honno);

- (b) yn cael ei gyfeirio at unrhyw berson neu gorff er mwyn i'r person hwnnw neu'r corff hwnnw ystyried p'un a ydynt yn mynd i gymryd unrhyw gamau nad ydynt yn rhai i'w cymryd o dan y rheoliadau.

Diwygiadau Testunol

- F3** Geiriau yn a. 177(4)(a) wedi eu hamnewid (23.7.2019) gan [Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus \(Cymru\) 2019 \(anaw 3\), a. 77\(1\), Atod. 5 para. 27\(a\)](#); O.S. 2019/1096, rhl. 2
- F4** Geiriau yn a. 177(4)(a) wedi eu hamnewid (23.7.2019) gan [Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus \(Cymru\) 2019 \(anaw 3\), a. 77\(1\), Atod. 5 para. 27\(b\)](#); O.S. 2019/1096, rhl. 2

Gwybodaeth Cychwyn

- I13** A. 177 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 199\(2\)](#)
- I14** A. 177 mewn grym ar 6.4.2016 gan [O.S. 2016/412, ergl. 2](#) (ynghyd ag [ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2](#))

178 Cynhorthwy i bersonau sy'n cyflwyno sylwadau

- (1) Rhaid i awdurdod lleol wneud trefniadau ar gyfer darparu cynhorthwy—
 - (a) i blant sy'n cyflwyno, neu'n bwriadu cyflwyno, sylwadau sy'n dod o fewn adran 174, a
 - (b) i bersonau sy'n cyflwyno, neu'n bwriadu cyflwyno, sylwadau sy'n dod o fewn adran 176.
- (2) Mae'r ddyletswydd o dan is-adran (1) yn cynnwys dyletswydd i wneud trefniadau ar gyfer darparu cynhorthwy pan fo'r sylwadau hynny yn cael eu hystyried ymhellach o dan adran 177.
- (3) Rhaid i'r cynhorthwy a ddarperir o dan y trefniadau gynnwys cynhorthwy ar ffurf cynrychiolaeth.
- (4) Rhaid i reoliadau wneud darpariaeth bellach mewn perthynas â'r trefniadau.
- (5) O ran y rheoliadau—
 - (a) rhaid iddynt ei gwneud yn ofynnol bod y trefniadau yn sicrhau nad yw personau penodedig neu gategoriâu penodedig o bersonau yn darparu cynhorthwy, a
 - (b) caniateir iddynt osod gofynion eraill mewn perthynas â'r trefniadau.
- (6) Caiff rheoliadau ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol fonitro'r camau y maent wedi eu cymryd er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion a osodir gan neu o dan yr adran hon.
- (7) Rhaid i awdurdod lleol roi cyhoeddusrwydd i'w drefniadau ar gyfer darparu cynhorthwy o dan yr adran hon.

Gwybodaeth Cychwyn

- I15** A. 178 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 199\(2\)](#)
- I16** A. 178 mewn grym ar 6.4.2016 gan [O.S. 2016/412, ergl. 2](#) (ynghyd ag [ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2](#))

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, PENNOD 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau.

[View outstanding changes](#)

Changes and effects yet to be applied to the whole Act associated Parts and Chapters:

Whole provisions yet to be inserted into this Act (including any effects on those provisions):

- s. 162(4)(ga) inserted by [2022 asc 1 Sch. 4 para. 30\(2\)\(b\)](#)
- s. 163(4A) inserted by [2014 c. 23 s. 75\(10\)](#) (Effect inserting (4) not applied at s. 163 as it appears to relate to s. 194 in view of the title of the section as cited i.e. "ordinary residence". In s. 194 another (4), identically worded, is inserted on the same date by S.I. 2016/413, regs. 2(1), 316(a))